

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)

6 iulie st. v.
18 iulie st. n.

Ese in fie-care duminică.

Redacțiunea în
Közép-uteza nr. 395.

Nr. 27.

A N U L XXII.

1886.

Pretul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei

Vişan.

(Amintiri.)

I.

sprăvise liceul și me dusesem să petrec veră la un unchiu al meu, care era director al închisorii dela Dobrovăț. La vîrsta aceia șciam încă să visez și să iubesc -- doue insușiri, pe cari adi nu le mai am. — In prima dî m'am imprietenit cu copacii și cu câinii, a doua dî cu păditorii temniței, ș-a treia dî cu inchisii. Printre acești din urmă, cu deosebire, mi se lipi de înimă un tiner nalt, bălan și de o infăcișare forte distinsă. Ș-acum, când inchid ochii și-l cuget, pare că me uit la dênsul. Cu capul plecat, puțin adus de spate, cu pumnii vîrēti până 'n fund in busunările unui surtuc scurt, vechiu, cenușiu, aşa se plimbă incet prin curtea castelului, reslașit totdeauna de ceialalți. Câte-odată se razimă de vr'un zid, și in aceeași atitudine remânea incrementat căte doue césuri. Era alb la față, palid, frumos și trist — ș-avea ochii albastri — și făcuți pentru melancolie. Așa l'am vîdut razimat de stâlpul bisericii din curte, cu acea cutătură pironită 'n gol a ochilor deschisi, cari nu vîd nimic. M'am dus spre el. Voiam să-i vorbesc, dar vîdendu-l aşa de nemîșcat și de dus pe gânduri, mi-a vînit greu să-l tulbur. ș-am lăsat acesta pentru altă-dată. Peste un cés eram in cancelarie Se trase clopotul, era vremea mâncării și tristul meu tiner aduse pe un fund de lemn o bucată de mămăligă, tăiată in patru muchi, ș-o străchină de borș cu fasole. Era o dî de post. In cancelarie era numai grefierul. — scriea și mi-a dî să gust. Am rupt un colț din mămăligă și, pe vîrful lingurii, am sorbit din borș. uitându-me prietenos in ochii cîeușului, cari nu spuneau nimic. Am dî că-s forte bune și mi s'a părut că-i surprind un zîmbet când s'a intors spre ușe.

— De ce-i condamnat Vișan? — întrebai pe grefier. Acesta deschise un registru mare și cu obiceiul nepăsare a funcționarilor ceti la litera V:

— Vișan Alesandru — omor — doue-deci ani — muncă silnică.

Inchise registrul, trase din țigără și incepù să scrie. Mi se făcă negru inaintea ochilor.

De sigur, e nevinovat, imi șisei in gînd și me hotărîi a cerceta acesta.

Vișan avea slovă frumosă. Il rugai să-mi culegă cantece și snove de pela arestanță și să mi-le scrie. Acăstă impregurare statornici între noi înțelniri dîlnice, și ne înlesni mult imprietenirea. Peste o

săptămână ne-am pomenit asă de îndrăgiți unul de altul, incât ne dam înțelniri la anumite césuri din dî. Ne furîsam de lume, pentru a ne stringe mâna, pentru a ne spune cuvinte duișoase, și adesea ne imbrățișam, cu ochii inotând in lacrimi, ca doi copii orfani și prăpădiți, cari nu-si au decât iubirea lor drept ori ce nădeșde și măngăere. Sera, când sună clopotul de culcare, ni se stringea înima de-o adâncă părere de reu, ca după cea din urmă înțelnire. Garda intră în armată și se opriă in fața cancelariei. Arrestanții urcau treptele imbulzită și se aședau drepti in doue siruri pe lungul peron al castelului, pentru a-și face rugăciunea de culcare. Si in umbra serii, sub fiorul acestei solemnități triste, ochii noștri se urmăriau lacomi și dormici, până ce din vălmășagul celor patru sute de arrestanți, ce se ingrămadiau la ușe, abia il mai deslușiam intorcându-și fața spre mine. Garda, in ordine, păsiă in lăuntru, se desfacea pela posturi, și tôte se ineca in liniștea noptii. Intram abătut in odaie, me aședam la ferestra ce da spre castel, și ochii mei trudiți și grei priviau in nopte, lung și dureros, spre geamul ce abia lumină, dela odaia, in care durmia Vișan. Copilăria mea tristă și bolnăvicioasă, cărtile esaltate pe cari le cetisem, pacea măreță a văilor de prin impregiu, frumșeța dătătoare de visuri a codrului ce se intindea nesferșit și umplea cerul la spatele castelului, și mai mult decât ori ce, nenorocirea in care se află Vișan, dedeau iubirii mele pentru el o aprindere esagerată și nebună, care me cuceră din ce in ce mai puternic, imi ardea vița și imi sfâșia înima in durerosu-i farmec. Era un basm frumos și trist și tôte impregurările din afară intrau colorate de inclupuirea mea și luau o formă, un loc ș-o însemnare deosebită in alcătuirea acestui basm de care era atât de plină intréga mea viță.

A doua dî, cum me deșteptam, me duceam la geam. Regulat il alăam in același loc, pe scara peronului, pândind ivirea mea la ferestră, și tôtă față i se lumină de o bucurie copilarescă, când me arătam. Ce tardiu a resărit adi soarele meu, — imi dicea el zîmbind intr'o dî, când nu putusem să me scol dinîneță.

II.

Era o dî caldă din iuliu și, numai noi amendoi, steteam pe o laviță, in tinda bisericiei.

— Nu-i aşa Vișan, că tu ești nevinovat și stai inchis pe nedrept? ...

— De ce me întreb asta? ... și tresări, cătând spărios la mine. Ochii i se făcură mai mari și față mai albă.

Mi-a fost frică de el, când l'am vîdut asă

schimbat; pe urmă mi s'a făcut milă, m'am gândit că pote l'am supărăt, pote că intrebarea mea l'a izbit la vr'o rană ascunsă, pe care cercă s'o uite, și m'am grăbit a-i cere ertare.

— Nu... incepă el, îngânând vorbele, — nu me supără... decât... vedi, eu m'am gândit la asta, m'am gândit adeseori, dta me crezi nevinovat, altfel nici te-ai și uitat la mine și într'adever, cum să te uiți la un?... pentru că etă... trebue să-ți spui cum a fost. Dumnia-ta ești aşă de bun cu mine... negreșit trebue să-ți spun, altfel ar însemnă că te fur... .

Și toate aceste vorbe, scăpărate rar și cu nehotărire, rupeau căte o fație de lumină din sufletul lui chinuit și sbuciumat de ce eră să spue. Ochii lui erau plecați, de sfîrșită pote, pe degetele lui albe și subțiri, ce și le atîță intr'un neastimpér nervos, ca și cum își scobiă vorbele pe sub unghii, glasul i tremură puțin, dar își ridică de-o dată capul, și cu aerul unui om care-și porunceșe șiesi, me privi întă în ochi, și într'o resuflare desnădăsquită, acel glas jumătate strigăt al tainelor cari ingrozesc audul, imi spuse deslușit:

— Dar dta te înșeli grozav. Eu am ucis pe mama! Oh... și-și acoperi fața cu mânila, ca să nu-mi vădă spaimă.

Remasei impetrat. Vorbele lui me isbiră ca niște glonțe în cap, și 'n urechi imi remase, vîjind, un vuelt lung și sinistru, ca un norod de glasuri în răscălbă.

— Sciam că are să te însăpămînte fapta mea, acum, ascultă, ț-o pot spune linistit, intocmai ca pe o poveste... .

— Sunt trei ani — noi trăiam în Iasi — eram numai eu și cu... mama. Tata murise, lăsând o avere de vr'o patru-deci de mii galbeni, o avere destul de mare, ca să-mi taie pofta de-a mai învăță carte. Am părăsit liceul în anul în care eră să-l îsprăvese. De altfel tragere de inimă pentru învățătură n'avusesem nici odată. Remasesem repetent în mai multe clase. Aveam doue-deci și doi de ani. Singura ființă pe care o iubiam cu tot focul tinereții mele, eră o fată foarte frumosă, cu care me și rădiam puțin. Ne înțelniam adesea, la ea acasă și câte odată remâneam singuri... De ce n'am murit în farmecul acelor imbrățișări, atât de dulci, și-atât de nevinovate!... Vedi, că eu n'am cunoscut căldura imbrățișărilor de mamă. Mama mea nu-mi eră vitregă, dar se purta cu mine mai crud ca o mamă vitregă. Avea un glas restit și niște ochi rei, a căror privire me îngheță și-acum, când me săcusem mare... A... nu crede că-ți spun asta, pentru că să me desvinuesc de ce-am făcut... ce Dumneșeu! Dar voi să șcii tot. Nu-mi da nici odată parale 'n mâna și me ținea prost imbrăcat. Sedeam într'o odăită în rînd cu slugile, și foarte rar, când eră singură, me chemă să mânânc la aceeași mésă. Înțelegi căt de mult me umilia acesta. În diua în care a aflat că nu me mai duc la școală, a trimis să me cheme. Nu șciam ce am să-i spun. Tremuram că varga și simțiam că mi se tae picioarele. Când am intrat, mi-a riapt degetele mânerul dela ușe. N'am apucat să facă doi pasi dela prag și, ca o fieră, să repedăt la mine, mi-a ars doue palme și eu un glas ascuțit, care me făia în rînduri, imi răcni imbrânzindu-me pe ușe: ești afară ticălosule! M'am dus nebun în odaie, și-am stat mult în picioare, aşă, zăpăcit, cu țipetele ei în urechi și fară nici un gând în cap. Obrajii imi ardeau ca jăraticul și ca nealtădată, nici o lacrimă nu-mi vină în ochi. Mi-am incuiat ușa și m'am lungit în pat, eram grozav de trudit. Imi coberii ochii cu palma și 'n capul meu aprins eră un huruit prelung și monoton, ca vueltul unei mori și-un invălmășag de gânduri nedeslușite, pe care anevoie

mi-l putui stimpără. Me sculai în picioare, me vădui în oglindă, fără să vréu și mi se făcu scărba de figura mea pălmuită, ca de față unui las. Me plimbai puțin prin odaie și pentru intea ora o găsii pre strimtă. Imi simții capul mai limpede și 'n stare de a gândi. Me aședai la mésă și incepu să euget. Imi apără tot trecutul în minte și figura blândă și suferită a bietului meu tată. Si tot traiul lui din casă, totă cerțile, totă scenele sgomotose și totă chinurile lui, mi se arătau în sir și imi reseculau amarnic înveninata mea inimă.

(Incheierea va urmă.)

A. Vlahuță.

Ce fel de iubire-mi place

Să ard trăind, să mor arđend,
S-al teu obraz numai vřđend,
Să-mi pară focul viětă
Si mórtea o dulcetă.

A. Văcărescu.

 Ulce-i o iubire lină
Limpede ca un cristal,
Ca o mare safirină
Când n'o tulbură vr'un val.
Dulce-i, dar nu-mi place mie,
Căci a ei monotonię
Pré curđend m'ar obosi,
Ş-o las leneșului care
Nu vrē sgomot, nici mișcare,
Vrēnd molatec a iubii.

Mie-mi place-acea simțire
Plină de un tainic foc,
De ne-astempér, chinuire,
Dor cumplit, și care loc
Intr'un pept abia-și găseșe
Si ca focul ne topeșe,
Căci să fiu iubit voesc
Cu o patimă nebună,
Ca oceanul în furtună...
Astfel șcîu ca să iubesc!

Patima, cu-a ei tărie,
Schimb' arđendul pept al teu
In vulcan de poesie
Si din om te face șeu.
Ca oceanul de adâncă,
Neclintită ca o stâncă,
Te ridică până la cer
Si 'n infernuri te coboră;
De și dênsa te omoră,
Eu acéstă mörte cer.

Numai fluturul de nöpte
Şcie să iubesc' aşă
Lampa ce-arde 'n tainici şopte;
El se scaldă 'n raza sa
Si 'mbêtat, sermanul, móre,
Ars de para-i arđetore!
Tot ca dênsul, ars de-amor,
Imbêtat de-a lui dulcetă,
Vréu să piéră și-a mea viětă
P'un sin gingaș, arđetor.

Iuliu I. Roșca.

Fata popi i.

— Roman în 2 tomuri. —

(Urmare.)

Spunând aceste vorbe, fața ei străluciă. Simțea un fel de placere, că a putut să-i de-a puțin peste nas. De-acum, gândia densă, el își va vinii 'n ori, se va purta cum se cade și nu va mai vorbi niște flăcări, gândind că eu sunt o prostă și poate să-mi înșire moși pe groși.

In adevăr vorbele ei și avură un efect mare. Dr. Pipirig rămasă uimit, căci nu se așteptase de fel să găsească la sate o fată, care să-i ţină o lecție atât de tăiatore.

Dar tocmai pentru că se simțea lovit, i se aprinse mândria și-i era rușine să se lase bătut de o sătenă. Iși ridică dară capul și spunea cu suris:

— Naș fi gândit, că să-aici la sat, într-un loc părăsit, să găsească atâtă spirit.

— Dă adeca m'ai crezut prostă. Multămesc de compliment.

— Domne ferește! Dar ai să spui niște vorbe la cari nu m'am așteptat.

— Pentru că unii dintre dvostre, tinerii trăiți prin orașe, viniți la sate cu gândul, că aici nu se află nimică ce sămănă cultură.

— Unii!

— Aceia apoi se ivesc printre noi c'un fum, căt nu știi de ce să te miri mai mult: de indreznăla său de lipsă modestiei lor?

Dr. Pipirig iși deschise ochi 'n patru și o ascultă uimit.

Ea urmă:

— Dar, din norocire, sunt și de-aceia, de cari ti-i drag, căt să-i sorbi într-o lingură de apă. Unde se ivesc aceștia, se infășozează cuviincios, nu vreau să pară mai invetăți decât cei din pregiurime. Vorbesc fără să se tot laude și fără să pună în primul plan tot persoana lor, propun și conduce mișcări fără d'a se imbulzi tot în frunte, niște tineri cari cinstesc pe toți cei ce merită și 'n deosebi pe cei mai bătrâni, cari tocmai de aceea sunt iubiți pretotindene. Unde se ivesc ei, totul se schimbă 'ndată, se face vesel și cel ce-a fost posomorit; par că și aerul devine mai dulce și pacolo. Cine n'ar petrece cu placere în societatea lor?!

Dr. Pipirig asculta gură căscată. El a vinit aici plin de 'ncredere, că va străluce prin mintea și cultura lui și astfel va putea să cucerescă înima acestei fete dela sat. Dar etă că să a păcălit! În loc să amețescă el cu prisosul mintii sale, ea-i ţine invetătură și ea-l uimește cu vorbele sale. A vînit sigur de învingere și etă că el este invins! Așa fată n'a mai vîdut.

Ajuns la punctul acesta al mirării, el nici nu mai cercă să-și urmeze rolul invetătat de-acasă, vorbind ca din spatele calului și înșirând la verdi-useate, că tăcău mălocom, ascultând-o cu sete.

Rachila la rândul ei, vîdend că a izbutit, dete drumul gurei și-i ţinu o vorbire, că și tată-seu ar fi putut-o spune în loc de căzanie în biserică, de cumva acela ar fi avut obiceiul să părăsime timpul cu d'aldastă.

Până când ea vorbia astfel, bietul dr. Pipirig uită să și lumeze, tigareta i se stînse, er el insuș remasă cu cuiul la inimă.

Acum vedea, că n'are să facă decât una din doue: să se retragă frumos să pună pușca jos și să capituleze.

A se retrage nu putea, căci i era rușine: dar nici nu voia, căci fată-i plăcea afară din cale. Nu-i mai reまsesă decât să se deie 'nvins.

Abia încheia Rachila, el se și scula iute și aruncă tigareta, începând c'un glas de serbatore:

— Domnișoară, dar știi pentru ce-am vînit aici?
— Voi să spune.
— Să te vîd și să-ți cer mâna!
— Cinste mare!
— Pentru mine.
— Dar noi nici nu ne cunoșcem încă.
— E destul ca cineva să petreacă un pătrar de óră cu dta, pentru ca să-ți se 'nchine. Eu me 'nchin, căci te iubesc!

Și după aceste vorbe voi să-i apuce mâna să o sărute, dar fata o retrase iute și el dete cu capul de colțul ascuțit al unui scaun.

Rachila nu putu să-și oprăscă un suris.

— Domnule, ești prea pripit în dragoste!

— Trăim în vîcă în care totă inainteză repede, cu putere de aburi. Cine te vede, nu mai poate sta 'n liniste un minut, că i se aprind călcăiele.

— Hahaha!

— Te rog, nu ride! Vorbesc serios. Așa să m'ajute Dumneșeu!

— Care va să dică nu-i glumă! De ce nu mi-ai spus asta din capul locului?

Tonul batjocoritor al fetei atinse neplăcut pe dr. Pipirig. Cum nu! El vorbia cu atâtă seriositate și densă îi respundeau 'n batjocură??

Dar iși stimpără neplăcerea și respunse:

— Eu cred, că am vorbit destul de serios.

— Prin urmare ceri și dela mine un astfel de respuns?

— Da.

Rachila stătu o minută pe cugete. Un gând grabnic i lumină mintea și-și spuse:

— Las că te-oi face eu să-ți trăcă gustul d'a te 'nsură cu mine.

— Si-i respunse:

— E bine. Nu-mi pasă. Fie!

In clipita aceea se deschise ușa și intră părintele cu Despoian.

Rachila, prindând de mâna pe dr. Pipirig, il prezintă părintelui seu cu vorbele:

— Tată, îți recomand pe mirele meu!

Acela era forte surprins, dar se vedea că se bucură și intindându-și mâna deasupra tinerilor, le spuse:

— Primiți binecuvântarea mea!

Dr. Pipirig sărătu mâna logodnicei sale. Voi să o sărute și 'n gură, dar aceea se întorse iute și esă din odaie, făcând semn părintelui seu să urmeze.

Despoian remâneând singur cu dr. Pipirig, spuse acestuia:

— Nu ţ-am spus!?

— O bunătate de fată.

— Hehehe! Dar apoi suta de florini ce mi-ai făgăduit?

— Vei primi-o indată după cununie.

V.

Dorile s'arătă.

A două di totă 'mpregiurimea știe, că Rachila s'a logodit cu dr. Pipirig. Despoian vesti aceasta din adins, ca nu cumva să se strice totă treba să-ătunci el să nu capete nimică. Nici dr. Pipirig nu ascunse secretul, ci spunea tuturor, că n'a vrut să se 'nsore, dar că pe dincăce pe dincă totuș s'a hotărît să facă pașul acesta și că a schimbat inelul cu fata popii din Brădușeni.

Rachila nu se lăudă nimenii, ba nici pregătiri nu facea. Când tată-seu i spunea, că de ce nu 'ncepe, ea respundeau, că mai este vreme. El făcea numai din cap: nu-i vînia la socotelă portarea ei, dar nu-i mai spunea nimica.

Mulți se mirau de scirea aceasta, dar nimenea să ca Saveta. Ea a fost de față, când Rachila a dîs lui Alesandru, că nici odată nu se va mărită; nu-și putea dar inchipui de ce să-a schimbat atât de iute hotărîrea?

Cum audî, se și duse la ea s-o întrebe ce-i și cum? și că 'n adevăr se mărită după dr. Pipirig?

— Eu să me mărit! — respunse Rachila. Cum ai putut crede asta?

— Dar te-ai și logodit cu dr. Pipirig!

— Încă nu.

— Așa se vorbește.

— Numai am făgăduit.

— Deci totuș...

— Nici odată. N-am ochi să-l văd.

— Pentru ce ț-ai dat dară vorba?

— Numai să nu mai fiu silită a-i ascultă declarațiunile gretose. M'am învoit, dar am dîs că trei săptămâni de dile să nu vie la mine, căci sunt forțe cuprinsă.

— El a primit?

— Primit, și din asta se vede, ce fel de logodnic pote să fie acela, care se supune, ca atâtă timp să nu-și vădă alăsa.

— Ai dreptate.

— Până atunci voi face să-i ieșă din cap gândul acesta și voi izbuti. Sunt sigură, că el nici nu mai are să vie 'n casa noastră.

— Și cu toate acestea, n'ar fi fost parte rea. Ați mâne va fi advocat.

— Și 'ndată-ce cineva-i advocat, e parte bună? Dar nu vedi, că-i lovit cu leuca?! Mai bine m'arunc în apă, decât să me marit dup'un astfel de om. Nu-mi pot intuui un ce mai umilitor pentru o soție, decât să vădă că lumea ride de bărbatul ei. Dar ce și vorbesc eu de măritiș? Am spus înaintea ta, că nici odată nu m'oi mărită.

— De frica lui Alesandru? Dar dă-l în bruș și nu-ți pase de el.

— Nu de frica lui, ci pentru că nu mai sunt în stare a iubi, mi s'a stîns cu desevîrșire simfemîntul acesta.

— Și de că cineva totuș l'ar aprinde?

— Nu cred să fie 'n stare.

— Și de că totuș?

— Atunci... atunci nu mi-ar păsă nici de amintarea lui Alesandru, nici de nimică, ci aş iubi cu tot focul înimii mele, intempe-se ce s'ar intemplă... Dar ce nebunie!... Eu par că nici nu mai am înimă.

Toamna atunci intră părintele ei și vădând pe Saveta, își dise:

— Bine că ai venit. Că nu mai șei ce să fac cu Rachila. E logodită și totuș o văd tot posomorită. Ar fi bine să mai ieșă printre omeni. Etă în Valea-mică e toamna alegere de popă. Multă lume s'a adunat acolo. Ar fi bine să mergem și noi.

Saveta, voind să sprinăscă dorința părintelui, respunse:

— Pre bine. Vin și eu!

Rachila o privi visătore și dise:

— Dar ce ne pasă nouă de alegerea de popă din Valea-mică! Nu suntem interesați. N'avem nici un candidat, »că pe cine l'am avut, pus-a față la pămînt!«

— Atât mai bine, că n'avem, — respunse Saveta. Cel puțin vom petrece fără grige, fără să ne temem că dóră candidatul nostru va cădă!

— Vrei tare să mergem? — o întrebă Rachila.

— Cine știe când m'oi mai puté duce de altădată! Acuma toamna am haină nouă.

— Haină nouă! — dise Rachila surîdend. Cu vorba asta m'ai convins. Haid să mergem!

Si peste jumătate de óră ei porniră.

Când sosiră acolo, remaseră uimiți, căci așa ceva nu mai văduseră 'n satul acela bătut de Dumnezeu. Ulițe măturate, case văruite și împodobite cu crengi verdi, popor imbrăcat cam sărăcesc, dar curătel. Ochiul de om încă n'a vădut așa ceva 'n Valea-mică. Oare ce-a fost pricina acumă?

(Va urmă.)

Iosif Vulcan.

Balade poporale.

— Din giurul Născăudului. —

VIII.

Savetcuță.

Frumă verde de bujor...

Fost-a fost un bădisor,

El de tiner s'a insurat.

Mândru fată și-a luat.

Când fu după cununat,

Lui o carte i-a picat,

Carte mare împărătescă,

În tabără să pornescă.

El din grai așă dicea:

— »Savetcuțo, dulcea mea,

Eu în tabără pornesc,

De fine me despărțesc,

Dar de-o să ca să nu vin,

Fă-ti o bătă de pelin,

Și te stui între Muncei,

Unde bău apă doi smei,

Și-ți dă ochișorii rötă

Si te uită 'n lumea totă,

De-i vedé codrul ciungit,

Să sei mândro că-n murit!«

Frumă verde mătrăgană,

Mulți voinici frumoși s'adună,

Într'o cătă se împreună,

Toti plecară la bătaie,

Între sunet de cîmpie,

Câte opt alăturea,

Câte săse-asemenea,

Și Lascu mergea cu ei

Pe cai murgi și porumbei.

Savetcuță îl ochiă

Pân ce 'n codru s'afundă;

S-apoi grabnie a 'neingăt

Un cal negru ne'nyețat,

Și spre muncei a plecat.

Când zorile s'au ivit

Ea în Muncei a sosit,

Și de-acolo a zărit

Codrul vested și ciungit,

Eră murgul singurel

Obosit ca văi de el,

Viniă 'ncet și rânchezând,

Din copite scăpărând,

Cu tarmița pe sub fole,

Cu frēu galbēn în picioare.

— »Ho, ho, ho murguțul meu,

Unde-ai lăsat domnul teu?

Spune-mi, murgule, curat

Badiul unde mi-ai lăsat?«

— »Eu pe dênsul l'am lăsat

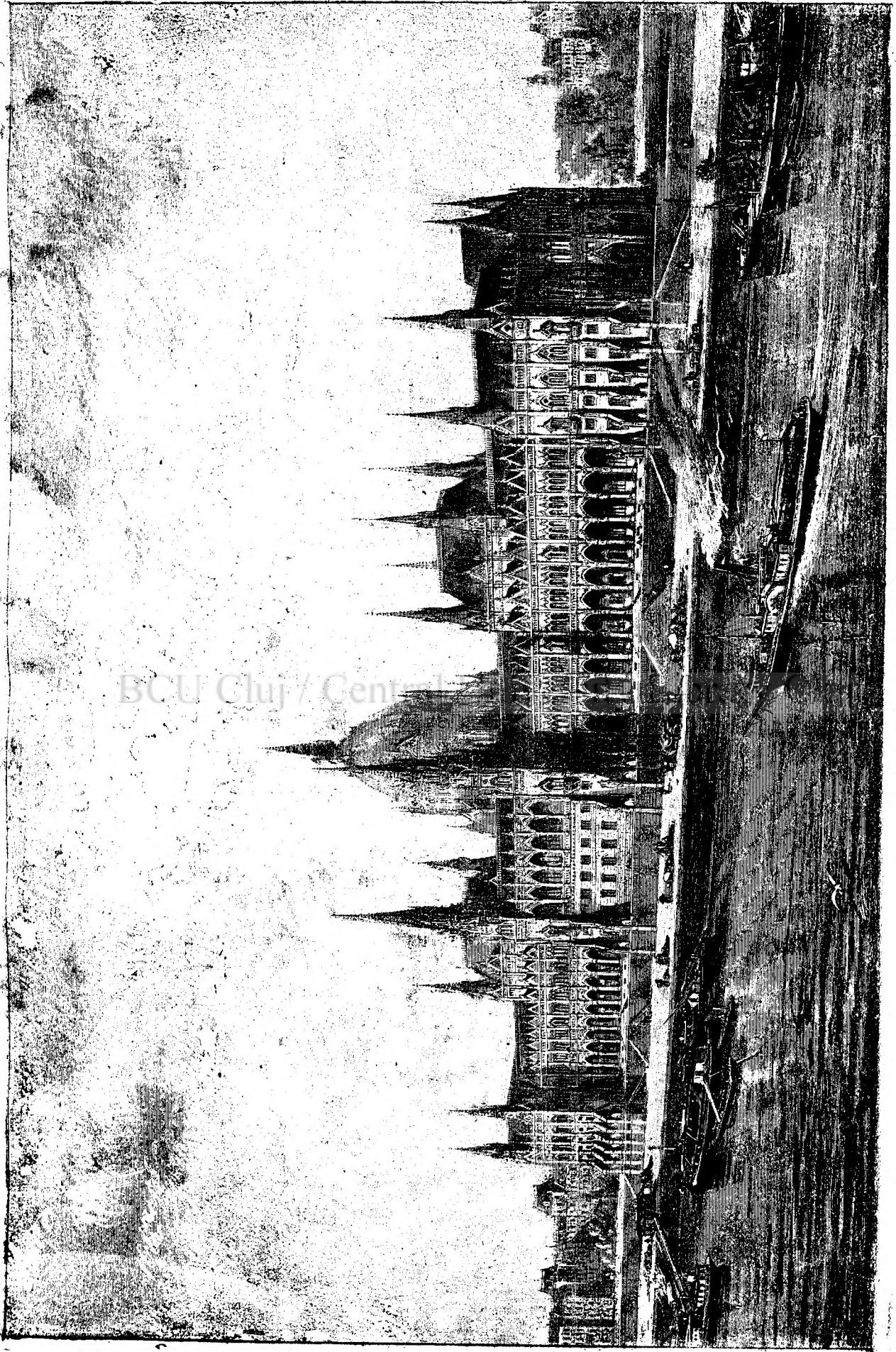
La hotarul incrustat,

Din pușcuță impușcat,

Din paloșe demicat,

El de-acol' ț-a poruncit.

NOU'L PARLAMENT IN BUDAPESTA.

Din partea lui de iosag
Să-i faci o măsă de fag,
Er din partea-i de moie
Să-i faci măsă pe vecie.

Iuliu Bugnariu.

Vrăgitorea.

— Novelă de Carol Emil Franzos. —

Este mult de când n-am mai fost în iubita mea patrie Podolia. Eu am vînuit în urma recerințelor timpului la școalele superioare germane, și aci m-am dat cu totă seriositatea studiului profesorilor germani. Cu toate acestea însă, de mult iubita mea patrie și de locurile unde mi-am petrecut primii ani ai copilăriei mele nu mi-am uitat niciodată.

Da, cu placere cugetam la ele, cugetam la orașel în care am fost născut, la singuraticele mobile peste cari am fost trecut și la tăcutele și umbrăsosele tufișuri unde m-am odihnit, peste toate însă mai des îmi aduceam aminte de mănăstirea morosă în care frații Dominicani pe lângă vorbe blânde și bătăi aspre mi-a intipărit în memorie secretul literelor și al cifrelor.

Când me cugetam la toate aceste, me cuprindea deodată un fel de melancolie amestecată cu o oarecare bucurie, și cu toate aceste simțiام o durere pe care nu mi-o poteam explica, atunci însă, mi se părea că vîd înaintea mea o față bine cunoscută a unui copil cu scumpe și nobile trăsuri, a cărui păr negru cădea pe frunte-i în disordine, ochii albastri și străluciau, era buzele-i rumene surideau cu un suris fermecător, mi-se părea că-l aud dicând: »Am incuiat pe părintele Marcellin în chilia lui și părăsesc sănu vine nimene în coridor. Aideți... în numul de lângă capelă! Persecile cele mari sunt cîpte!... Hei! ce mai larmă are să facă grăsonul...«

Sînt silit să rîd și astăzi... .

Noi eram o păreche curiosă, eu și vicomtele Henrich Cornichi. Noi eram cei mai mari strengari în școală, bietul grăson, părintele Marcellin cu noi avea mai mult de lucru, acesta însă era lucru comun. În toate celealte afaceri însă, eram deosebiți și anume el era fiul unui conte avut, era eu eram un jude sărac, vicomtele Henrich Cornichi însă aceasta nu o băgă în semă și me numia totdeuna »amicul meu.« Noi în un timp de trei ani eram nedespărțibili și aceasta din motivul, că părintele Marcellin influență nu numai asupra spiritului, dar și asupra urechilor noastre și și acesta fără a luă în considerare amicitia noastră copilarăescă.

In intervalul acestor trei ani de multe ori am vorbit despre timpul când vom avea să părăsim mănăstirea și dorul de a păsi în viață deschisă, în lumea largă, devină din își în își tot mai mare, în fine a sosit și ora aceea care însă ne-a causat o mare durere la amendoi fiind siliți a ne despărți. Aceasta a fost într-o dimineață a lunei lui iuliu, în grădina mănăstirei erau florile înflorite, paserile cântau, noi însă stam sub un fag mare în curte și plângem amar.

După aceasta am mers la un gimnasiu din Austria, era dînsul a mers în Genf într-un institut de csesere menit pentru fișii de aristocrați din Polonia, la despărțire ne-am fost dat promisiunea pe care am întărit-o cu jurămînt, cumică ne vom scrie că mai des unul altuia, acesta nu e de mirat, este de mirat aceea, că noi ne am finit jurămîntul.

Epistolele noastre aveau multă asemănare, și la aceasta cauza era sigur vechia simpatie. Amendoi consumțiam, că carcerul este o inventiune rea, că Grecii și Romanii au fost niște omeni rei la suflet.

fiind că pentru filosofie și poesie au căutat construcțiunile cele mai grele și mai lungi. Sîn înainte de tot am amăgiat, că bătrânețe nu scuteșce pe om de nebunii și nici chiar pe ces. reg., profesori din Austria și Genf.

Peste toate aceste timpuri amoruși. Flacăra dînsului era o dulce blondină o engleză în Leipziger, a mea era o brunetă superbă ca dinile din povestiri în Pruth; aceasta era unica deosebire, există între noi, de altfel amendoi erau nebuni, teleacizi și poesile noastre de asemenea rele.

Doi ani mai târziu el s'a dus în școală nebunilor în Paris, er et în academia de științe în Germania, de acolo imi scriea mai rar... bîntul jude era atât de ocupat... .

De odată numai me pomenesc că o epistolă, era în august și espiriteră deja 12 ani, în despărțirea noastră, o epistolă dela Henrich, care îl lăcea o propunere, de oră ceva de la mijlocul iunie, misse totă în posesiune și î se scria din casă Goisko, că între multe alte afaceri biblioteca și în stare căt se poate de slabă, astfel me întrebă de cănd nu aș fi aplicat a merge pe timp de două luni acolo, să o aduc în ordine? În epistolă îmi scria: »Tu totdeuna ai fost un verme a cărților și eu cred că acoia vei aflare manuscrise interesante, pe lângă aceste vechiă amicitie. Eu încă voi vini pe timpul acela acasă... de cănd voi putea... .

Dăca voi putea! Că-l reține atare grisetă din Jardin Mabille în Paris, ori atare prințesă din imperiul al doilea. — aceasta nu mi-a scris-o Henrich — deci m'am decis și încă în aceeași zi i-am trimis responșul, că voi merge.

Era într-o dumineacă dimineață când am plecat din Heidelberg, hei! cu ce placere călătoresc omul pe pămîntul binecuvîntat al Germaniei, mie-mi vînia să tot cânt și să fluer. Înse din ce în ce părea că sună tot mai ostenit și pe urmă am tăcut de tot!

Mercuri am ajuns la stațiunea din Stanislavow, bănd am privit pe ferestrele cupelelor la care erau amăgiuti sesul ce se estinde în departare, înima mi-a reținut și bate că și când ar voi să-mi săracă în pept, cu toate că nu vedeam ceva frumos, nu și în zîr, nu înragător, însă era pămîntul meu național și patrie. M'am plecat deci înainte pînă la vîntul de vîntul mi-a scos lacrimile în ochi.

Să dorești să fi fost vîntul? . . .

La stațiunea orașului Stanislavow, mult roiu, pentru că trenul ajunge aci la 12 ore și astfel călătorii pot să mânânce.

Cu greutate mare am putut să străbat prin multe și să ajung în curte, că sine se înțelege petrecu de o mulțime de servitori pentru onoare și deosebire. În curte erau o mulțime de trăsuți între cari erau și bune, însă fără excepție toate murdare. Cu toate acestea era chiar să me urez într'ună ce-mi era mai la ideamă când de-odată ajunge la ureche-mi o strigare curiosă.

Nu departe sta o trăsură elegantă de călătorie la care erau înhămati doi cai frumoși dinaintea căroru sta un tîran tiner cu o față de tot curiosă, acesta fără incetare să își unele silabe, cari din deîmpărțare sunau chiar că numele meu.

Eu plecai spre trăsuia. — »Ce vrei dta cu acela?« sberau jidani dindărădîntul meu în cor »acela așteptă pe un Schlachziz« eu însă nu i-am ascultat și nu m'am lăsat a me seduce.

— Ce strigi tu aci? — întrebai eu pe tîran.

El începuse să me privescă de toate părțile. »Ah! suspină el, »dta nu vei fi cel adevărat!«

Eu am fost silit să rîd tare, fiind că avea o față de tot cumpică.

— Dar déca totuș aș fi eu?

— Nu se pote! — me asigură el, — nu ești dta, dta ești tiner.

— Bine, înse spune-mi ce ai strigat tu aci?

El își repetă strigătul, eră intr'adevăr numele meu. Da, i disei, aşă me chiamă pe mine și tu ești din Gonisko?

— Da, — strigă el cu un rîs imbucurător. Așă dară totuș ești dta?! — Eu aștept deja de adi dimineață.

Cu aceste el deschise ușa trăsurei.

— O, cât de bine-mi pare! Déca aș fi greșit pe on. dn, atunci sigur ar fi dis ér toți: Ioan acesta este un măgar! Așă înse acum!...

Greamantanul (coferul) meu fu incărcat și apoi plecaram din gara în partea stângă a orașului cătră resărăt pe drumul de teră. Bunul meu Iuon înse nu se putea odihni. El aduse caii în mișcare repede, apoi se întorsee în dărăpt, luându-și o poziție comună vis-à-vis de mine, apoi începă a me privi când pe mine când greamantanul meu și în fine clătină cu capul...

Eu fui silit să rîd, apoi îl întrebai: Ce te miră Iuone?

— Hm! Tote ar fi cum ar fi! Dar apoi — el se scărpină după ureche — on. dn s'a făcut aşă tiner. Omul nu pote zări nici macar un fir din părul dtale sur!

— Ce e? — îl întrebai eu mirat, — cine ț-a dis ție. că eu sunt bătrân?

— Toți, — me asigură el, — toți au dis, Iosif, Caterina și George, ba anca și dl econom. De altcum nici nu se poate altfel în poziția dtale!

— Așă, dar ce poziție am eu?

Iuon pe lângă un suris amical imi trase cu coda ochiului, apoi disse: O! eu șeiu, déca onoratul domn vre să mintescă, acesta nu-i folosește nimic!... Noi toți știm, că on. dn este un... el începă a umblă cu mâinile prin aer ca un nebun și apoi își făcă o sfântă cruce.

— Ce e acea?... Ce sunt eu?

Iuon me privi cu ochii sei ca și când ar fi voit să privescă prin mine ca printre seti, apoi adause: »Dta ești un vrăgitor, un!...

Hahaha, începu să rîd și risul meu țină 10 minute. Iuon me privi la început mirat, în fine înse începă să rîdă și el.

Când fui în stare a vorbi, eră îl întrebai: »Iuone, cine vă istorisit văoue acesta?« apoi imi ștersei lacrimile din ochi, ce mi le-a fost scos risul de mai nainte.

— Nimenea! — imi respunse dênsul cu ore care superbie; — atât de cu minte suntem și noi cești dela teră! Noi știm, cumă vrăgitorile și măestria de a vrăgi sunt scrise în cărți, dta ai cetit cărțile și acum vii la noi să le cetești și pe acele cari sunt în odaia galbenă. Acesta înse nu e de lipsă decât unui măestru de vrăgitorii și apoi toți măestri vrăgitori sunt bătrâni, cel care a fost în castel înainte cu 20 ani, anca a fost bătrân, acela când ș-a luat remas bun dela dl econom, i-a lăsat de aducere aminte un drac de timp (Wetterteufel.)

— Ce?

— Un drac de timp. Omul nu-l poate vedé, pentru că e băgat într'un fel de lapte alb gros, afară nu poate ești nebunul acest de drac, vrăgitorul l'a infundat într'un globuleț de sticlă. Décă-i este cald, atunci se intinde, er déca-i este frig atunci se stringe la olaltă. Dl econom îl întrebă la economie, da! Si... aşadar ceea ce am voit să dic: toți vrăgitorii sunt bătrâni. Dta trebuie că ești unul mai mare pentru că dta te poti face tiner.

— Sântă inchipuire! — suspinai eu.

Iuon înse respunse serios: Așă un sfânt eu nu cunosc. De altcum eu nu pun mult preț pe sfinti, eu atât mai mult pe un chip de femeie, afară de blâstematul de sfântul Iuon carele-mi este patron, în acela înse se poate încrede omul, și-ți spun drept la el am aflat puțină măngăiere când am audit că dta vîi la noi.

— Așă se vede, că ție-ți este temă de mine!

— Să-mi fie temă? O nu, eu me numesc Iuan Podarczuk și nu-mi este temă de nime; — indată înse începă să vorbescă mai incet. — Dar cu un vrăgitor șii dta, acela-i unic în felul seu. Omul nu știe ce î se poate întemplat și în contra lui cine se poate opune?! Pe om il poate schimba într'un animal, său il face să latre ca un câne, ori il face ca într'o bună diminetă când se școlă să-și caute capul, tote aceste s'au întemplat, și sunt întemplări neplăcute, apoi vorbind adevărul noi nu ne-am bucurat de vinirea dta.

— Da! — afirmă eu, — eu de altcum sunt un om periculos, înse voue nu voiesc să ve fac nimic.

(Va urmă).

Doine din popor.

— Din giurul Călății-mari în Ardeal. --

V.

Nua nor și năpteia nor,
Imi petrec lumea cu dor;
Nua nor și năpteia stele,
Eu petrec lumea cu jele,
Așă-au fost dilele mele.

VI.

S'a dus bădița cătană,
I-a remas clopu * și penă,
Penă cine o-a purtă,
Bădița déca 'nturnă;
Penă cine o-a 'nvechi,
Bădița déca a vină;
Să șeiu pe când a vină,
Drumul i lăs văruia,
Să șeiu pe când a 'nturnă,
Drumul i lăs mătură.

VII.

Așă-mi e 'n lume de bine,
Cum stau hainele pe mine,
Așă-mi e lumea de dragă
Cum mi-e cămeșa de albă.

VIII.

Dorul badii vinde-loi,
Dragostea cumpără-loi,
Dorul badii cum lăs da,
Dragostea o-aș cumpără.

IX.

Bade de dragostea noastră
Resărăit-au pomi pe cōstă,
Tată-teu de mult a dis:
Că taie pomii din cōstă,
Să strico dragostea noastră.
Tată-teu ar puté face
La pomi să le deie pace,
Si mă-ta ** ar puté dice
Dragostea să nu ni-o strice.

Iosif F. Moldovan.

* Pălărie.

** Maică-ta.

Amintiri glumețe din teatru XIII.

Cafeua lui Millo.

Marele artist a devenit legendar pentru modul cum știe să trateze pe oamenii cu cari are nescris-va afaceri de încheiat. Modul simpatic cu care îi adu-mecă, face pe artist să fie mai totdeauna sigur de reușita întreprinderii lui.

Mai curios e cu încheierea angajamentelor cu actorii ce-i trebuesc, când formeză pe contul seu propriu direcțiune teatrală spre a jucă undeva. Într-o asemenea ocasiune, actorul T. se prezintă la Millo și-i ceră să-l angajeze; Millo îl primi cu politetă cea mai fără de limite, și între alte vorbe curtenitore, ordonă nedeslipitului seu intendant Manolache, să facă o cafea turcească pentru dl T.

Când se discută suma lefei înse, Millo cam strimba din nas, căci actorul cerea un preț destul de respectabil.

— Serios, adaugă directorul, nu lași mai jos nimic? . . .

— Nu pot, dle Millo, căci . . .

— Manolache! ascultă, nu mai face cafeaua turcească! — strigă cu furie directorul, și trecu în altă cameră, lăsând pe solicitator de angajament înlemnit.

XIV

O calcavură preservativă.

La Brăila jucă trupa lui Teodor Popescu; în decursul stagiunii, vină bătrânușul artist Lupescu, și-i ceră voie a da și el yr'o trei reprezentații; Popescu îi cedă sala și chiar o parte din trupă. Două serate merse cam prost cu incassările, încât Lupescu nu putu să plătească chiria salei proprietarului. La a treia serată, — proprietarul era decis să se pörte căt se va putea mai aspru cu Lupescu, de cără acesta nu-i va achita datoria. Lupescu simți lucrul.

După terminarea reprezentării, un chelner arrogant, se prezintă din partea proprietarului și începă a-i cere chiria.

In cabină în care era Lupescu, se aflau mai multe persoane, între cari și Teodor Popescu. — Nenorocitul de chelner stătea, într-o indeplinire sarcinei ce i se atribuise, cu o respectabilitate cără de havana în gură și fumă cu mare poftă. Lui Lupescu, care nu știa cum să-ă din incurcătură, i trăsnii prin cap o idee străsimică; și idea fu astă de grabnic esecuată precum fu și cugetată.

In două secunde chelnerul se vădu tăvălindu-se pe jos, sub greutatea palmelor ce primise dela Lupescu, care nu conținea nici un moment a-i repetă:

— Auți obrăznice jidovescă! Să indreznești tu a sedea cu cără înaintea unui director de teatru ca dl Teodor Popescu! Audi mișelie! etc. etc. . . .

Învălmășala ce se făcu, dădu timp șicurului lui incurcat să scape din incurcătură și chiar să plece din Brăila unde nu i-ar fi fost de loc indemnă să mai fi stat.

XV.

Decăderea lui Ruy-Blas.

In Tîrgoviște jucă o mică trupă de comedie. Neavând cu ce completă spectacolul într-o seră, actorii invitară pe colegul lor B. care fusese elev în conservatorul din București, să declame nescris versuri

său monologe, ceea ce B. se și grăbi să facă cu mult dispoziție; și între două acte ale spectacolului este pe scenă și debută celebrul monolog al lui Ruy-Blas care începe cu cuvintele: »Poftă bună, domnilor!«

Spectatorii însoțitori nu erau de loc deprinsi: înghiți clasicismuri, primără cu multă »poftă rea« acest monolog nesfârșit.

Dar la a doua reprezentărie, B. fu din nou invitat să reciteze ceva. El, credând în puterea neprihănitorii a versurilor lui Hugo, — și poate pentru că alt ceva mai nou nu știa, — ești din nou pe scenă, și dădu drumul cuvintelor:

— »Monologul lui Ruy-Blas. Poftă bună, domnilor!«

— Ce rublă! rublă! . . . intrerupse un burtos din stal; uu știi că acum rublele nu mai au curs în țără și numai ne strici poftă, cu poftă bună a dtale!

Monologistul nu găsi nimic de replicat la niște argumente astă de convingătoare, și reîntră în culise.

XVI.

Musiu Petracchi.

Introducerea personalor neobișnuite cu teatrul în figurațiuni pe scenă, dă de multe ori la accidente comice.

Astfel, reputatul artist Teodorini, reprezentând piesa »Cei șepți prinți ai Larei« angajase mai mulți băieți din popor cari să reprezinte pe cei șepți Lari. El le explică de căteva ori că trebuie să respundă, când vor fi întrebați cum se numesc: »Lara!« și astfel îi său pe scenă, înaintea publicului.

Când Teodorini, în acțiune, îi luă pe rând la întrebări:

— Cum te numești tu?

— Lara! — respunse întreiu.

— Dar tu?

— Lara! — șise și al doilea.

— Și tu?

— Lara!

Teodorini, ca să agraveze situația, își încrucișă privirile și șise cu un ton detunător celuia d'al patrule:

— Dar tu, spune, cum te numești?

— Eu? — respunse băiatul spăiat cu totul de acea mină a actorului, pe mine me chiamă »musiu Petracchi!«

Se subînțelege efectul ce a produs acest nume publicului ce era cu totul transportat în timpii romântici.

XVII.

Un anunț neașteptat.

In grădina Stavri din București în timpul unei reprezentații, la întracăt, un actor P. I. ești să anunță publicului că șina următoare avea să fie beneficiul veteranului artist, actualmente paralizat, dl Comino.

P. I. înse o cam scrință cu improvisația sa și șise următoarele.

— Onorați dni și dne! Am onoarea a vea anunț, că măne va avea loc aci o mare reprezentație extraordinară, în beneficiul »veterinarului« scenei române, dl Comino.

P. I. s'a retras în mijlocul aplauselor și ilărății publicului.

N. A. Bogdan.

Eticheta.

Nu se cuvine să intre într'un salon, cu paltonul pe umăr și cu calosi pe picioare, ori căt de scurtă să fie vizita. Décă vizita e scurtă, putem să ţinem

în mâna bastonul și pălăria. Dar ploarul trebuie să-l lăsăm totdeauna afară.

Nu se cuvine să-ți intindă mâna tuturora cari se așă 'n salon când intri; decă domna și domnul îți intind mâna, e cuviincios s'o primești; celor alături e destul să le faci un compliment.

Nu se cuvine să vîi tardîu, decă ești chiamat undeva la măsă. Asta este o lipsă de stimă față de căseni și față de ceialătii șopeți.

Nu se cuvine să dai șopeților, când li se servește pește sau pome, cuțite cu tăișuri de otel. Spre scopul acesta se cer cuțite de argint.

Nu se cuvine să sileșci șopeții să mânce. Aceasta e gradul cel mai nalt al necuviinței.

Nu se cuvine ca bărbații să remână la măsă, după ce damele s'au scusat. Până ce ele n'au ieșit din sala de măncare, bărbații au să steie 'n picioare, după aceea pot să sădă éras și să-si aprindă țigara.

Nu se cuvine ca bărbații să-si dea brațul stâng damei pe care voiesc s'o conducă la măsă. Totdeauna trebuie să le conducem la dreptă noastră. Numai la scară se poate face excepție: acolo femeia trebuie să mărgă tot lângă părtele, chiar și decă acesta e de-a stânga.

Nu se cuvine să purtăm multe juvaere. Nasturii la cămeșă, lanțul la césorne și inelul-sigil, anca se pot ertă, căci cel puțin sunt de folos; dar căt mai simple, cu atât mai bine.

Nu se cuvine a ride cu hohot. Cel ce ride de tôte, nu pre este om cu mult spirit.

Nu se cuvine ca bărbatul să-si intindă mâna — femeii. Trebuie să aștepte ca intîiu să i-o intindă ea. Tot din cauza aceasta, nu se eade ca omenilor mai bătrâni său de rang mai nalt, noi să le intindem intîiu mâna.

Nu se cuvine ca bărbații să remână sădend într'un salon, când intră o damă.

Censor.

Noul parlament in Budapest.

— Vezi ilustraținea de pe pagina 321. —

Ilustraținea din nr. presinte infășoșeză noul edificiu al parlamentului Ungariei, care a inceput să se clădească pe malul Dunării, insus de Academia științifică.

Acest edificiu monumental are să fie cel mai imposant intre tôte edificiile din capitala Ungariei și va costa vră 15 milioane de florini.

G. M.

Literatură și arte.

Școli literare și artistice. *Regina României* a publicat la editorul Strauss din Bonn două romane, unul intitulat »Astra« și altul »Cele două Lumi.« Primul este subsemnat *Dito*, al doilei *Idem*. — *Dl. A. D. Xenopol*, profesor de istorie la facultatea de litere din Iași, a sosit în București pentru a face diserite cérerari istorice la biblioteca statului și Academiei. — *Dna Emilia Chiriacopol* n. Popovici a primit dilele treceute medalia de aur dela expoziția cooperativă din Iași, pentru pictură.

O revistă nouă. *Dl. Nicolae Basilescu* a inceput să publice la București o nouă revistă științifică intitulată »Revistă generală de drept și științe politice.« Cuprinsul numerului prim e următorul: a) Asociația vamală din Europa centrală, de dr. Richard de Kaufmann; b) Consiliul impăraților la Roma și Constantinopole, de Ion Calindero; c) Observații asupra transcripțiunii drepturilor reale imobiliare, de dr.

Mihail Antonescu; d) Esamen critic de jurisprudență română și străină, de Nicolau Basilescu. La inceputul numerului, dl Basilescu publică o introducere din care reproducem aceste sîre: Lipsa în teză noastră a unei reviste care, departe de ori ce tendințe de politică militantă, să se ocupe în special cu studiul diferitelor cestiuni de drept și de științe politice, fiind vîu simțită, mai ales de când necesitatea reformei legislației noastre civile și politice, devenită aşă de urgentă, a fost nu de mult anca odată recunoscută și proclamată atât în parlament, cât și în afară din acesta, a determinat pe mai mulți dintre distinții noștri omeni de stat și invetăți, să ne indemne a luă în mâna fundațunea unei asemenea publicații.«

Scriere istorică. *Dl Stefan Dinulescu*, care a publicat »Vieta și scrierile mitropolitului Dositei« acum a scos la lumină o nouă lucrare a dsale. Aceasta poartă titlul »Notițe despre viața și activitatea mitropolitului Varlaam (1632—1653).« Acesta s'a publicat întîiu în »Candela« din Cernăuți. Autorul spune, că în curînd ne va da și Istoria biserică a Românilor.

Dictionar. Tocmai a apărut: »Dicționar român-german și german-român« de Sab. Pop. Barcian, odin. paroec gr. or. în Răsinari, asesor consistorial etc. Revidat și completat de dr. I. P. Barcian. Partea I. română-germană. 704 pagini. Prețul 2 fl. 50 cr. v. a. Partea II, germană-română, se așă sub presă.

O broșură politică. La Budapesta a apărut o broșură scrisă în limba ungurească și intitulată »Veniții noștrii români.« Autorul broșurei este Eduard Egan. Dl Egan, în broșura sa, caută a responde la următoarele cinci cestiuni: 1. Este adevărat că agricultura Ungariei cere, față cu România, să se pună tacă vamală asupra grăului? 2. Se poate admite importul de animale? 3. Ce a pricinuit stagnarea comerțului cu România în ce privește articolele industriale ungurești? 4. Cestiunea emigrării Secuilor. 5. Cestiunea Ungurilor în România și cestiunea română în Ungaria.

Brosuri noi. *Dl Ioan Al. Sturdza*, deputat în camera României, a scos la lumină broșura: »Inconvenientele clauselor naționale celei mai favorisate și a lipsei de tarife conventionale fixe« în care se așă discursul pronunțat de dsa la cameră asupra acestei cestiuni. — *Dl dr. Emil Marx*, vechiu profesor și medic primar, publică o interesantă broșură intitulată »Dietetica cea mai ratională și cea mai eficace în contra ingreunării circulației pulmonare.« — *Dna Cornelia Emilian* a tipărit la Iași cărticica »Omenirea în stare de pruncie.« — *Dl G. I. Arion*, colonel în armata României, a tipărit o lucrare a sa intitulată »Recunoșterea practică a calului și propagarea lui.« — *Dl N. Filip*, căpitan în marele stat-major al României, a publicat o broșură intitulată: »Studiile de geografie militară asupra Olteniei.«

Brosuri franceze despre România. A apărut la Paris a cincia și ultima fasciculă din »La Chronique d'Urechi« de dl E. Picot, profesor la școala limbilor orientale vorbite. — La București a ieșit o broșură a lui Nicolae Blaremburg intitulată: »Essai Comparé sur les Institutions, les Lois et les Moeurs de la Roumanie, depuis les temps les plus reculés jusqu'à nos jours.« — *Dl I. I. Naciun* a publicat la Paris o broșură intitulată: »La Dobroudja économique et sociale. Son passé, son présent et son avenir.«

Piar nou. »Viitorul« se numește nou organ de publicitate, care a apărut la Focșani.

Teatru și musică.

Societatea pentru fond de teatru român va ține în anul acesta adunarea sa generală în Șomcuta-mare,

la 11 și 12 august st. n. după programa publicată în nrl trecut al foii noastre. Detaliurile despre concert, reprezentanținea teatrală și bal, vor urmă în nrul viitor. Deocamdată insenăm, că mulți se pregătesc la lă parte la această adunare culturală-națională.

Dra Bârsescu în Teatrul din București. Dra Agata Bârsescu se află de câteva zile la București, unde a mers să-și vădă părintele. Direcția Teatrului Național a usat de presința distinselor artiste să angajat-o pentru un sir de reprezentanțuni în primăvara viitoare. Dra Bârsescu va lua parte la câteva reprezentanțuni ale societății dramatice la Teatrul cel mare, în curențul lunei lui martie. Piese în care eminența artistă va jucă sunt următoarele: Hamlet — (Ofelia), Macbeth — (Lady Macbeth). Intriga și amorul — (Luisa). Romeo și Julieta — (Iulia). Debora — (Debora).

Teatrul Național din București. Anunțărăm, că opera la Teatrul Național din București se va da erăs în întreprindere. Acum astăzi din »Românul« că direcția a și subsemnat contractul cu dl Sergiadi pentru aducerea trupei. Impresariul plătește 10,000 lei chiria și luminatul. Vor fi trei reprezentanțuni pe săptămână. Dl Sergiadi se obligă prin contract să angajă cantică români care au figurat în timpul operei din trecută stagione. Impresa va fi mult ajutată prin aceea, că corurile vor fi cele române din anul trecut. Dl Sergiadi va aduce două prime-done, un tenor dramatic, un prim-bas și un prim-bariton din Italia. Prețurile vor fi cele din anul trecut ale operei. Sef de orchestră se dizează a fi dl Bimboni. Decorurile, costumele și partitările societății dramatice vor fi întrebuintate și de impresa italiana.

Concert în Blaș. Dl Iacob Mureșan, profesor de muzică și cantică în Blaș, a dat acolo în dumineaca trecută un concert cu concursul unor domnișori și domni din Blaș, cu următoarea programă: 1. W. Ganz: »Galop de concert« pe pianoforte cu 4 mâini, executat de dra Otilia Brândușan și concertantul. 2. a) G. Verdi: »Cavatina și Cavalletta« din opera Ernani; b) I. Mureșan: »Nu plâng...« poesie de Nenițescu: ambele solo-bariton, exec. de dl Traian Mureșan, acompaniat de concertantul. 3. S. Smith: »La Harpe Eoliene, Moreau de Salon« exec. pe piano de dșoară Ida Ciato. 4. J. B. Singelée: »Il Trovatore« fantasia, exec. pe vioură de dl Virgiliu Brândușan, acompaniat pe piano de dra O. Brândușan. 5. Declamație. 6. Beethoven: »Sonata« exec. pe piano de concertantul. 7. a) G. Braga: »La Serenata« (legende valaice) cântat de T. Mureșan, acompaniat pe piano de dra O. Brândușan și pe vioură de dl V. Brândușan; b) P. Mezzetti: »Retrașii de ochii lumii« exec. de dl T. Mureșan, acompaniat pe piano de dra O. Brândușan. 8. I. Mureșan: »Doină«; b) »Allegro Capricioso« exec. pe piano de concertantul. — După concert urmă pe-trecere cu joe.

Teatrele provinciale din România. Dl și dna Manolescu au jucat zilele trecute la Ploiești, unde în deosebi cu »Hamlet« au avut un deplin succes. — *Trupa frăților Vladicești* va jucă în érna viitoră la Craiova, în sala Teatrului Teodorini. — *Trupa lui P. S. Aleșandrescu* a jucat în săptămâna trecută la Iași pentru prima oară comedie-farsă de dl N. A. Bogdan, intitulată »75,000 franci« seu »Loteria Ateneului« care s-a jucat și la Craiova. — *Teatrul din Roman* a ars în luna trecută; nenorocire nu s-a întâmplat.

Esanemenele de cânt la Asilul Elena Dómda în București s-au ținut în săptămâna trecută. Sau executat mai multe coruri, dintre care, precum ne spune »Românul«, două anume »Amor de Patrie« (C. Bianchi) și »Balul Florilor« și »Hora Secerisului« (M. Cohen)

au fost mai bine cântate. Dl profesor Cohen a prezentat anul acesta în bucăți de solo pe dra F. Niculescu și pe eleva Maria Ciolan. Dra Niculescu a avut parte admirabile cari merită elogiele tuturor. O voce cu viitor, cu forte frumos viitor, este aceea a drei Ciolan.

Concert în Sucéva. Societatea filarmonică română din Cernăuți »Armonia« a dat la 6 iulie un concert în Sucéva, la care au luat parte mulți și s-a produs un profit considerabil.

La Caransebes. în 4 iulie s-a ținut serbarea sfintirii stăgelui reunii germane de cânt, »Foaie diecesană« ne spune, că din partea românilor s-a reprezentat casina românescă prin dl președinte Ioan Topal; reuninea de cântări și muzică prin conducătorul ei, dl Nicolae Popovici; reuninea femeilor române prin dreșindă dna Elena Popovici, dnele Maria B. Biju, Ana Velovan și secretarul reunii dl T. Barzu. Aceste domne tute au portat costum românesc.

Ce e nou?

Sciri personale. Dl V. Aleșandri a venit în săptămâna trecută dela Paris și a mers pe la Predeal la Sinaia. — Dl V. Măndreanu, fost profesor în Caransebes, este acum profesor la liceul Sf. Sava din București, va pleca pe lângă Zilele lui Dr. Popovici, în misiunea din partea ministerului instrucției publice de a studia organizarea școlelor normale. — Dl Petru Gramă, invetator poporul în Sânte-Jude, face cunoscut că doritorii să luă parte la cursul de industrie de casă, aurit și colorit, au și se înscrie până la 27 iulie. — Dl dr. George Asachi este unul din candidații ce s-au prezentat la catedra de agregat de patologia chirurgicală din Paris. — Dl Cornelius Savescu a fost promovat de către universitatea din Cernăuți la gradul de doctor în teologie.

Hymen. Dl dr. Ioan Pop, profesor de teologie în Gherla, s-a încredințat de soție pe dra Elena Maniu, fiica lui dr. Ioan Maniu, judecăt la tribunalul din Zelau. — Dl Vasile Radu, invetator și cantor în comuna Satu-nou lângă Panciova, la 29 i. c. își va serba cununia cu vedova dna Christina Mihailovici din Maromorac. — Dl Simeon Dandea, invetator în Carpeniș lângă Abrud, s-a căsătorit cu dra Gafită Jurea, fiica lui Dumitru Jurca metalurg în Bucium-Sat.

Congresul din Sibiu al bisericiei gr. or. române a mai hotărât să facă o reprezentanțu contra ordinanței ministrionale, prin care ministerul instrucției publice pretinde, că destituirea invetatorilor să nu potă fi definitivă, decât după ce va fi aprobată și de către ministrul. Asemenea a hotărât să facă o reprezentanțu și în privința modului dă se aplică legea, prin care invetatorilor români li se impune de-a propune în limba ungurească. Înțind că legea cere ca invetatorul să cunoască limba ungurească, dar nu și să predea studiile în același limbă. Raportor a fost dl Nicolae Zige. S'a votat un regulament pentru procedura judecăterescă în cauzele disciplinare, al cărui raportor a fost dl dr. Iosif Gall. Comisia alesă spre acest scop, a constatat, că administrația fundației lui Gozsdă s-a efectuat cu punctuositate. Apoi s'a ales consistorul mitropolitan și anume: în senatul bisericesc: M. Popovici, ord.; Bart. Băilescu, supl. În senatul școlar: Ioan Popescu, dr. Iosif Gall și Leont. Simionescu ord.; dr. Ioan Crișan și George Szerb, supl. În senatul episcopal: Nic. Zige, ord.; Romul de Crainic, At. Cimponeriu și Ioan Droș supl. Urmaritorii membri ai consistorului mitropolitan se declară realeși: în senatul bisericesc: Nicolau Popea, Filaret Musta, Ierotei Beles, Melețiu Dreghici, Ioan

Hannea, dr. Ilarion Pușcariu, Ioan Tipeiu, Nicolau Cristea, Petru Anca și Moise Bocșan. În senatul școlar: Constantin Gurban, Vincențiu Babeș, Ioan Lengheru, Ioan Papiu, Zaharie Boiu, David Almășan, dr. Nicolau Pop. În senatul episcopal: Nicanor Frates, Nicolau Andreievici, Antoniu Mocioni, Ioan Bran de Lemeni, Iulian Ianculescu, Elie Măcelariu, dr. Aurel Brote și Ioan T. Popovici. Postul de vicar-archiereu nu s'a înființat. Mitropolitul a închis congresul, mulțamind deputaților pentru zel; în numele congresului i-a respuns dl dr. Iosif Gall. S-a cumpărat să mai insămână cât a costat congresul acesta: Diurnele deputaților congresuali sunt următoarele: Pentru arhidiecesă: 1759 fl. 58 cr.; pentru diecesa Aradului: 2240 fl. 60 cr.; pentru diecesa Caransebeșului: 3208 fl. 42 cr.; la olaltă 7216 fl. 60 cr.; spesele biroului 150 fl. Aceștora se mai alătură și spesele de călătorie ale deputaților cu 7 cr. per chilometru. Dela fiecare deputat se detrag 5 % din competența sa în favorul fondului congresual.

Asociațiunea transilvană. Despărțemantul Deș va ține adunarea sa generală în Ciachi-Gârbou la 1 august, sub presidiul dlui director August Muntean, secretar dl Petru Mureșan Șireganul.

Petreceri de veră. Sodalii români din Orăștie au aranjat o petrecere de veră în folosul reuniunii sodalilor români, care se va înființa acolo. — Junii rezinăreni au aranjat în dumineca trecută o petrecere cu dans în Dumbrava-mică. — Din Alba-Julia ni se scrie, că la petrecerea de veră de acolo, despre care s'a raportat în nr. 23 al foii noastre, au mai luat parte și dnele Coser, Cirlea, Barbu, șoarele Coser și vr'o 8—10 ofițieri români dela regimentul de infanterie nr. 50.

Adunări invățătoresci. Reuniunea invățătorilor români sălageni a ținut adunarea sa la 5 iulie în comuna Hidig, sub presidiul vicariului Alimpiu Barbulescu, luând parte și cățiva preoți și alți bărbați din clasa intelligentă. Vice-președintele G. Trif a cedit raportul anual; invățătorul Ioan Selagean din Cațelul-român a făcut o propunere de probă din calculație: apoi tot publicul a vizitat expoziția de lucruri a școlarilor, cu care ocazie s'a constatat cu bucurie, că dna Sofia Selagean, soția invățătorului numit, a instruit căteva fete din popor în lucruri de mână. Adunarea s'a încheiat printre un prânz comun. Viitora adunare se va ține în S.-Odorhei. — La Ciacova în 7 iulie n. s'a ținut adunarea generală a invățătorilor români gr. or. din despărțemantul Ciacovei, sub presidiul dlui Aureliu Dragan, invățător în Ghilad. Cu asta ocazie s'au ținut trei prelegeri practice, și anume: a) dl Petru Doboș invățător în Partoș a propus din fizică, despre scripța (ciga) fixă și mobilă; b) dra Emilia Baț invățătoare în Ghilad a propus din gramatică, despre substantiv; c) dl Stefan Alexa, invățător în Banloc a propus tot din gramatică, despre dicere și desvoltată (atributul și obiectul). — In Alba-Julia la 8—12 august n. se va ține adunarea generală a reuniei invățătorilor români din districtul S.-Sebiș; cu ocazia acestei se vor ține și prelegeri practice și se vor ceta disertații pedagogice; adunarea se convoca de către vice-președintele I. Mureșan și notarul Avram David. — La Făgăraș în 16 iulie s'a ținut adunarea generală tractuală a Reuniunii invățătoresci gr. or. române din tractul Făgărasului, convocată de vice-președintele George Dobrin și de notarul Nicolae Goldea. Invățătorii Nicolae Aron, G. Capata, Spiridon Mardan, N. T. Pop ținură disertații și prelegeri. — Reuniunea invățătorilor gr. cat. din partile sătmărene aparținătoare diecsei oradane, și va ține adunarea generală anuală în 12 august n. a. c. la 10 ore din dîi în comuna Madaras.

Conferință preotescă. Preoții din tractul protopopesc gr. cat. de Sămărghita în Ardeal au tinut conferință lor în dumineca tuturor sfintilor în Sămărghita, sub presidiul părintelui protopop Aleșandru Bene, care a deschis conferința prin o cuvântare potrivită. Apoi s'a cedit o disertație de cuprins dogmatic. Conferința viitoră se va ține în comuna Petrihaza; ca temă pentru aceea s'a ales »Preotul în scaunul confesional ca judecător.« S'a ales și disertantul, precum și predicatorul acelei adunări, în persoanele dlor preoți din Bătin și Sasmiș.

La Sinaia sesonul s'a inceput. Dumineacă s'a deschis casinul. În septembra trecută înse a fost încă frig, ba a fost și-un uragan infricoșat. Castelul Pelesului unde residișă Suveranii, scrie corespondente »Românului« e de totă frumusețea. Mai toti il cunosc. Nu mai e trebuință de a-l descrie. Înse estimp toate baracele cari îl incungurau au dispărut. El se înalță frumos și majestos pe o câmpie de verdeță incungurat de o pădure de brazi. Ai crede o apariție din evul de mijloc pe timpul frumoselor castelane. Carmen Silva s-a zidit un codru demn de imaginea sa poetică. Lumea se poate plimbă în grădină și impregiurul castelului. S'a făcut drumuri în față și în dos, cari duc prin păduri. Lângă casa de vînătoare s'a zidit un chaleu suedez, cu trei etări și o fereastră fidel executat și placut la vedere. Palatul și toate dependințele sunt iluminate cu lumină electrică, al cărui motor e Pelesul care curge spumegând la părțile castelului. Corpul de gardă simulează o fortăreață jumetate bombardată. Pe treptele scării sunt aşedate două tunuri, trofee luate dela Turci la Plevna.

Dela băi. Din Basna ni se scrie, că p'acolo timpul e forte urit, plouă continuu de 25 de dile; șoșeții sunt puțini și totuș proprietarul băilor nu face nici o im bunătățire pentru ca șoșeții să aibă o distractie; nu e un biliard în totă baia, nu e un loc de dat la popice, nu este nici un diar românesc, desi români stăruiesc, dar vocea nu li se aude; nu e mirare decă cei din România nu mai vin. — La Vălcele în anul acesta sunt forte puțini șoșeți, numerul lor încă nu s'a urcat nici la o sută. — Din Turnu-Severin primim o serioză, în care ni se descrie, că șoșeții din România de aceea nu mai vin la Mehadia, că spiritul sovinistic i-a disgustat. »Ni s'a dis, serie corespondante noastre, că decă nu ne place, să remărem în terra nostra; noi dar am remas și nu ne pare reu, căci avem și noi băi frumose.«

Institute de credit. Economul din Cluș, după ce s-a improbotat firma în jurnalul de firme comerciale la tribunalul de acolo și acesta s'a publicat în monitorul central oficios, s-a inceput activitatea în 5 iulie n. cu prospete bune. — Timișana din Timișoara anunță, că s-a improbotat firma și acesta s'a și publicat în monitorul central.

Clubul damelor. La 1/13 iuliu s'a deschis în București »Clubul Damelor.« În acest Club femeile vor putea veni spre a se distra, având la dispoziție instrumente musicale, cabinet de lectură, sală pentru lucru de mână etc. Produsul material al cercului va servi la înființarea unui pensionat său asil pentru creșterea copiilor. În comitetul de inițiativă sunt domnenele Zoe Gr. Ghica, Alecsandrina Agarici, Ecaterina Văcărescu, Fălcoian, Poenar-Bordea, Maria Gr. Stefanescu, Ecaterina Georgescu, Elena Durma, Maria Bossel, Maria Marcovici, Ant. Delgean, Maria Șaroș.

Universitate pentru fete. Regina Victoria a Angliei a deschis la 1 iulie, în prezența mai multor prinți și prințese, la metropoliul din Canterbury și la unui numeros public compus din toate clasele societății, nouă edificiu »Royal Holloway Collège« în apro-

piere de Egham, un mic orășel intre Londra și Windsor. Aceasta universitate a fost înfemeiată de un om bogat, Holloway. E o adeverată universitate pentru fete. Dela 250 până la 400 de școlărițe vor avea loc în acest mare institut; fiecare fată va avea o cameră de dormit și odaie de lucru și câte 6 împreună vor avea un salon comun. Acest edificiu uriaș are 1000 de camere, o bibliotecă foarte bogată, sale spațiose, o excelentă galerie de tablouri, o frumoasă biserică domestică, cabinete de chimie, fizică și științele naturale, laboratorii, sale pentru gimnastică și basin pentru innotat. Edificiul e incunjurat de o colosală grădină, lumină electrică, bucătării și întocmiri casnice excelente. Cheltuielile făcute se urcă la un milion funți sterlini.

Necrológe. Carolina Butyan născută Orbonaș, văduva fostului consiliariu gubernial Ladisl. V. Butyan, a suferit cea mai grea lovitură a sortii. În anul trecut i-a răpit cruda și neesorabilă moarte pe fiul seu cel mai mare *Emilie*, rigorosant în drepturi la universitatea de Budapesta și candidat de advocatură; er în 5 iuliu a. c. s-a dat suflul în mâinile Creatorului al doilei și unicul ei fiu *Alesandru* ascultător de medicină la universitatea de Viena în al patrulea an. Ambii tineri au fost dotați dela natură cu talent excelente și pe carierele lor științifice au produs cele mai multămitore rezultate; purtarea lor morală și socială a fost exemplară și cu drept cuvânt a putut spune maica lor duiosă cu *Cornelia* maica Grachilor: »Acestia sunt ornamentele mele.« Moarte durerosă a acestor tineri o deplâng, afară de maica lor neconsolabilă, un mare număr de consângeni, buni amici și cunoșcuți. Fie-le repausaților terina ușoară și memoria binecuvântată! — *Petru Zeldeșan*, paroc gr. or. în comuna Sîclău, comitatul Arad, a repausat în 28 iunie n. în etate de 64 ani, servind 38 de ani și a fost petrecut la locul de odihnă de 17 preoți și 10 învețători, precum și de un popor numeros. Il jelesc: Petru Zeldeșan notar communal în Sîclău și soția, Iulia, Minerva, Coriolan, și Valeriu ca fiu, George Chirilă cu soția în Socodor, Alessiu Chirila paroc în Sîlindia și Andrei ca nepoți. — *George Peștean*, protopresbiter gr. or. în Lugoș, a început din viță la 2 iulie, în etate de 64 ani, il jelesc: Anna Peștean ca soție, Parteniu Peștean cu soția Elisaveta și fiții: Victor, Aurora și Tit, ca fiu, noră și nepoți; Constantin Lazar cu soția ca ginere și fiică; Andrei Peștean cu soția Rosalia, în fine Ecatarina Peștean ca fiică. — *Grigoriu Eleches*, protopop gr. cat. în Alba-Julia, a murit acolo la 30 iunie, în etate de 66 ani, servind la altar 42 de ani. — *Aurora Păcățian* n. Caracioni, soția lui T. V. Păcățian, redactor al »Gazetei Poporului« din Timișoara, a început din viță acolo la 8 iulie în etate de 23 ani, fiind măritată abia de doi ani.

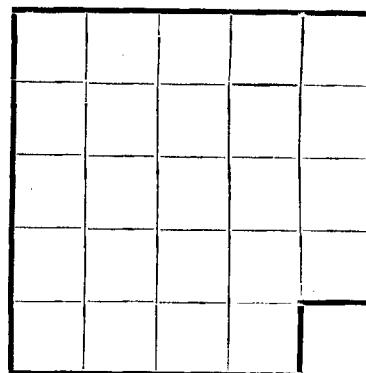
Sciri scurte. Un post de profesor la școala elementară de fete a Reuniunii femeilor române din Sibiu e vacanță; plata 700 fl. și evartir liber; terminul concursului 1 august. — *Aflăm că e vorba de o căsătorie*, serie »Epoca«, între dra Olga de Giers, fiica cancelarului impeciului rusesc cu dl George Rosetti-Soleșcu, secretarul legației române la Petersburg. — La școala reală de stat în Deva în anul școlar trecut au studiat 114 studenți, dintre care 35 au fost români.

Ghicitore.

De Iuliu Tuducescu.

In quadratoare de mai jos să se scrie numere: inse aşa, ca ori care numer să fie numai odată scris. Numerile din quadratoare adaugându-se, atât din stânga

în drepta, cât și din sus în jos, să fie numerul anului curint (1886.)

Terminul de deslegare e 31 iuliu. Ca totdeauna și de astă-dată se va sorti o carte între deslegători.

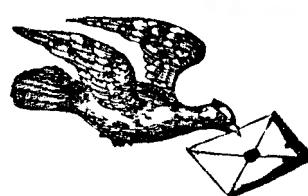
Deslegarea ghiciturei de șac din nr. 15.

Amară e durerea, amară-i suferința,
Când cineva iubește și nu este iubit;
In sine se topesc, își blasphemă ființa,
Spusină-si cere moarte, că e despăgubit.

Deslegare bună primiră dela domnule și domnișorele: Aurelia G. Lazaru, Anna Ceonțea n. Baranyi, Stefanica Pop, Otilia Pușcariu, Virginia Olariu, Maria Silvia Danila, Emilia Onciu n. Ciavoschi, Emilia Anderec n. Roman, Vióra Millo, Sidonia Major, Ana Stețiu n. Roman, Leontina Bian, Octavia Popovici, Victoria Henteș n. Laslo, Elena de Orbonaș, Veronica Istfay, Maria L. Vlassa, Iulia Dariu, Cornelia Densușian, Victoria Mircea, Amalia Crișan, Iosefina Popescu, Zoe Démbo, Minodora Miesunescu, Maria Popovici, Fira Serafin n. Pop și dela dnii N. Corcheș, Victor Russu și A. Pușcariu.

Premiul fu dobândit de dra Maria Silvia Danila în Budatelec.

Poșta Redacțiunii.

Ușor îți este ţie. Încercare nerușită.

Drei E. O. în G. Ghicitoreea în forma stelii nu se poate publica, fiind că n'aveam în tipografie semne de acele.

As zbat. Într-o lice, asta e mai bună, dar nici asta nu se poate publica.

Alba-Julia. Cererea nu se poate împlini. În viitor scrieți dv. și neplăcerea se va evita.

Călindarul septembanei.

Diua sept.	Călindarul vechiu	Călind nou
Duminică	Dum. 5-a d. Rosalii Mat. c. 8, gl. 4, sf. 5.	
Luni	6 Cuv. Sisoe	18 Frideric
Marti	7 Cuv. Toma	19 Aurelia
Mercuri	8 S. Muc. Procopie	20 Ilie Uror.
Joi	9 S. M. Pancratie	21 Prăesedis
Vineri	10 SS. 45. Mc. d. Nicop.	22 Mar. Magd.
Sâmbătă	11 Mucenita Eufemia	23 Apolinaris
	12 M. Procul și Ilarie	24 Cristina

Cu numerul trecut se încheiază semestrul Jan.-junie. Rugăm pe acela, a căror abonamente speră atunci, să binevoiescă și le înnoi de timpuriu, căci abonamentele neplatite regulat ne încreunăză mult. Cei ce nu mai vor să fie abonați, sunt rugați a ne uriașă prin corespondință postală sănătatea și ne înțepătoare nr. vîtor.

Proprietar, redactor respundător și editor: IOSIF VULCAN.

Cu tipariu lui Otto Hügel în Oradea-mare.